

УДК 327.8(477)

ПУБЛІЧНА ТА КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ЗАСІБ «М'ЯКОЇ СИЛИ» УКРАЇНИ: ЗАПОЗИЧЕНІ МОДЕЛІ, РЕАЛЬНІ КРОКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

У статті досліджується втілення концепції «м'якої сили» у вигляді таких її інструментів, як публічна дипломатія та культурна дипломатія, у зовнішній політиці України на сучасному етапі. Висвітлюється також процес формування нових інституційних структур на базі Міністерства закордонних справ та Міністерства культури України, які відповідатимуть за публічну та культурну дипломатію, що особливо важливо в умовах зовнішньої агресії та негативної пропаганди в адресу України на міжнародній арені.

Ключові слова: публічна дипломатія, культурна дипломатія, «м'яка сила» України, зовнішня політика України, стратегія «м'якої сили» України.

Постановка проблеми. Втілення концепції привабливої «м'якої сили» авторства Джозефа Ная у зовнішньополітичній діяльності держави не є інновацією у сфері міжнародних відносин. Більше того, нехтування з боку державної влади такими засобами «soft power», як публічна дипломатія та її похідна – культурна дипломатія, – може розцінюватися як недалекоглядність щодо створення і підтримання позитивного іміджу держави на міжнародній арені. Без сумніву, за допомогою саме цих інструментів формується образ держави у світі. Як показує практичний досвід інших міжнародних акторів, публічна і культурна дипломатія за правильного і продуманого підходу можуть доволі успішно творити образ держави у світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання інструментів «м'якої сили» у зовнішній політиці України – одне з важливих завдань зовніш-

ПРОЦЬОК М.В.,
аспірантка кафедри
міжнародних
відносин
Чернівецького
національного
університету
імені Юрія
Федьковича

ньоополітичної стратегії нашої держави. Цій проблемі присвятили свої дослідження А.Луценко, Я.Турчин, О.Тищенко-Тишковець та ін. Питання публічної і культурної дипломатії України в цьому контексті стали предметом дослідження В.Ціватого, С.Гуцал, О.Розумної та ін. Проте розгляд реальних нещодавніх кроків України на стратегічній довгостроковій основі, враховуючи вже існуючі моделі інших країн при використанні засобів публічної і культурної дипломатії через призму концепту «м'якої сили», вимагає нового наукового осмислення, беручи до уваги сучасну зовнішньополітичну ситуацію та безпекові й іміджеві виклики, що постали перед Україною.

А тому **актуальність даної теми** окреслюється через ефективність публічної дипломатії у досягненні всього спектру зовнішньополітичних цілей держави, забезпечення національних інтересів України, необхідність звернення до цілеспрямованої стратегічної публічної дипломатії як інформаційного елемента у гібридній війні з агресором.

Метою статті є дослідження якості втілення концепції «м'якої сили» у вигляді таких її інструментів, як публічна та культурна дипломатія, у зовнішній політиці України на сучасному етапі, беручи до уваги існуючі європейські моделі в цьому напрямі (зокрема, польський досвід) та вибудовуючи власні державні стратегічні пріоритети на майбутнє.

Виклад основного матеріалу. На думку посла з особливих доручень Міністерства закордонних справ України Д.Кулеби, від СРСР Україна успадкувала класичну концепцію – культурно-гуманітарне співробітництво, яке розглядалося як окрема сфера міжнародних відносин. Сьогодні ж на перший план виходить звична для решти світу, але дещо нова для нас концепція «публічної дипломатії» – одна з ключових складових комунікації держави зі світом, креативна послідовність дій, впровадження якої вимагає докорінної зміни нашої системи¹.

Справді, публічна дипломатія – це інструмент довгострокової дії, що створює сприятливий клімат для зовнішньої політики та дипломатії в цілому. Вона спрямована на масову аудиторію (зарубіжна громадськість, журналісти і працівники ЗМІ, «лідери думок») і виходить з того, що громадська думка має можливість впливати на зовнішню політику національних держав. Публічна дипломатія не замінює собою класичної дипломатії, а допомагає підготувати підґрунтя для проведення офіційних заходів на зовнішньополітичній арені².

Приспосовуючись до зростання потенціалу «soft power» як чинника впливу держави на систему міжнародних відносин, публічна дипломатія має виконувати такі завдання, як інформування зарубіжної громадськості про позицію держави та суспільства; здобуття зворотного зв'язку від зарубіжної громадськості; участь у виробленні зовнішньополітичної позиції держави з урахуванням думки зарубіжної громадськості³.

У цьому контексті варто пригадати дещо вужчий, аніж публічна дипломатія, але не менш важливий зовнішньополітичний інструмент з арсеналу «м'якої сили» держави, – культурну дипломатію. Адже використовуючи її, держава може не лише представити культуру як складову формування державного брэнда та подолати упередженість у ставленні до країни, а й підвищити ефективність зовнішньої політики, сформувати позитивний економічний клімат для іноземних інвестицій⁴.

У випадку України пріоритетним завданням за нинішніх умов є формування у стислий термін ефективної державної культурної політики задля визначення ціннісних пріоритетів суспільного розвитку в умовах економічної кризи і зовнішньої агресії; нейтралізація і протидія розповсюдженню деструктивних ідеологічних установок у громадській свідомості; формування ідентичності в теперішніх умовах.

Тож на часі – посилення культурної присутності України у світі, пошук діалогу та налагодження нових зв'язків шляхом використання засобів публічної і культурної дипломатії, які є інструментами «м'якої сили» держави.

Виступаючи 9 березня 2015 року на церемонії вручення Національної премії України імені Т.Шевченка, Президент України П.Порошенко зазначив, що «... аби вести дієву боротьбу з агресором, утверджувати незалежність, маємо виробити ефективну модель культурної політики – модерна культурна політика стане і зброєю для перемоги над ворогом, і інструментом реформ»⁵.

У цьому ракурсі заслуговує на увагу проект «Культура 2025. Довгострокова національна культурна стратегія», що створює простір для спільної роботи над реформуванням сфери культури, виступає платформою для громадянського суспільства та органів державної влади. У проекті вагомим роль відведена культурній дипломатії, бо, як зазначається у Дорожній карті «Культури 2025», «... Стратегія має бути схвалена Урядом, котрий таким чином зможе визначити необхідні кроки/дії всіх

залучених сторін, в тому числі, і МЗС у сфері культурної дипломатії і просування іміджу країни»⁶.

Інструментарій «м'якої сили» України дотично згадується і в Угоді про коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» від 27 листопада 2014 року. Зокрема, у пункті 3 розділу XV «Соціально-гуманітарна реформа» передбачено створення мережі іномовлення з метою формування позитивного іміджу України, інформування про міжнародне співробітництво, успіхи реформ, інвестиційні та туристичні можливості, а також забезпечення належного фінансування українських культурних центрів за кордоном⁷.

Вочевидь, йдеться про культурно-інформаційні центри, створені при закордонних дипломатичних установах України відповідно до Указу Президента України у 2006 році. Основні завдання центрів полягали у: сприянні розвитку міжнародного співробітництва України з державою перебування у галузі культури, освіти, науки та техніки, туризму, фізичної культури і спорту; поширенні в державі перебування інформації про Україну; ознайомленні громадян держави перебування з історією і культурою України, сприянні вивченню української мови на території цієї держави; підтриманні зв'язків з українцями за кордоном, сприянні задоволення їх культурно-мовних, інформаційних та інших потреб; поширенні інформації про туристичні можливості і привабливість України, сприянні співробітництва з державою перебування у туристичній галузі⁸.

На початку 2014 року в європейських країнах діяло 17 зазначених центрів, які займалися в основному протокольними заходами або ж заходами інформаційно-роз'яснювального характеру з нагоди, для прикладу, Дня Соборності та Свободи України, Міжнародного дня рідної мови, Шевченківських днів тощо, відзначення щорічних ювілейних дат, вшанування пам'яті видатних українців. На думку О.Розумної, оскільки організацію роботи культурно-інформаційних центрів покладено не лише на Міністерство закордонних справ України, а й на Міністерство культури України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство молоді та спорту України, Державний комітет телебачення та радіомовлення України, – варто посилити їхню участь у плануванні роботи відповідних культурних представництв Української держави за кордоном⁹.

Не секрет, що чим більше відповідальних інституцій у цій сфері, тим менша їх ефективність.

Тож експерти Національного інституту стратегічних досліджень України стверджують, що не ефективна робота таких центрів показала – вони не відповідають визначеним цілям і поки не здатні належним чином посилювати інтеграцію України до європейського культурного простору. До того ж, заходів культурної дипломатії, здійснюваних у рамках діяльності культурно-інформаційних центрів, теж виявляється недостатньо для ефективної промоції української культури¹⁰.

Ймовірною причиною нерідко непродуманої й досить пасивної діяльності культурних інформаційних центрів при дипломатичних установах є різниця у підходах до розуміння самого питання культури та культурної дипломатії у країнах Європейського Союзу та Україні.

Так, українська культурна сфера практично не оперує такими поняттями європейської культурної політики, як креативна економіка, культурні та креативні індустрії, креативні міста. Важливість інвестицій у культуру та творчий сектор окреслює програма Європейської Комісії «Креативна Європа», розрахована на 2014–2020 рр. Позитивним є те, що у програмі беруть участь країни – не члени ЄС, а саме Україна, Молдова, Грузія, Туреччина¹¹.

Програма «Креативна Європа» – один з найбільший проектів Європейської Комісії культурно-гуманітарного спрямування, що надає вагомі фінансові можливості для розвитку культурного та креативного секторів у країнах-членах ЄС та державах-учасниках «Східного партнерства». Орієнтовний обсяг фінансування – 1,46 млрд. євро. Програма складається з трьох компонентів: культура (31% бюджету), медіа (56% бюджету), секторальний напрямок (13% бюджету). Вона спрямована на оцінку проектних пропозицій у сферах культури, аудіовізуальної політики, медіа.

Передбачається, що Україна братиме участь у програмі «Культура», що включає такі напрями: проекти європейського співробітництва (підтримка транскордонного співробітництва, сприяння доступу до досягнень європейської культури і креативних індустрій, промоція інновацій і креативності); літературні переклади; європейські платформи (промоція молодих діячів культури та сприяння мобільності та доступності авторів і виконавців); сприяння розширенню аудиторії та забезпечення доступності до цінностей та різноманіття культур Європи. Програма «Креативна Європа» передбачає в країнах-учасниках діяльність національних Бюро, незалежних від державних

органів влади та європейських структур. Бюро може фінансуватися за рахунок бюджетних та небюджетних коштів, грантів на співфінансування з бюджету програми¹².

Найбільші труднощі у приєднанні української сторони до європейських культурних програм, та, зокрема, до платформи «Креативна Європа», полягають у певних процедурних перепонах з боку України. Зокрема, йдеться про відсутність в українському законодавстві про культуру взаємоузгоджених положень стосовно креативних індустрій та креативного сектору економіки і відсутність розуміння культури як рушія економіки. Окрім того, на заваді процесу приєднання до «Креативної Європи» також стає брак механізмів адаптації європейських культурних платформ до української політики¹³.

Беручи до уваги вищезазначене та зважаючи на реалії українського сьогодення, зовсім не дивно, що в час, коли Україна перебуває на перших шпальтах іноземних засобів масової інформації, щоправда, не завжди у позитивному світлі, як ніколи актуальним є старт запуску державних інструментів публічної дипломатії України відповідною діяльністю профільних міністерств – Міністерства культури України, Міністерства закордонних справ України, а також Міністерства інформаційної політики України.

«Кращого моменту для широкомасштабної наступальної операції годі й шукати. Цей заклик я адресую не лише державі, а й небайдужому українському бізнесу», – зауважив Д.Кулеба¹⁴.

Зокрема, Міністерство культури України презентувало громадськості проект Українського інституту (інша пропонується назва — Інститут Тараса Шевченка), який повинен стати платформою для підтримки української культури у світі.

Насправді ідея створення такої інституції вирувала в українському суспільстві вже давно, однак тільки тепер вона набула більш-менш предметного оформлення, що пов'язано із розробкою Українським центром культурних досліджень (на який була покладена така місія) «дорожньої карти».

Озвучена місія Українського інституту полягає в поширенні сучасної української культури, популяризації українського наукового і культурного життя, поширенні знань про культурну спадщину, формуванні позитивного іміджу України у світі, презентації найцікавіших культурних подій і явищ, що відбуваються в Україні, а також розвитку міжнародних культурних зв'язків. Втілення в

життя ідеї Українського Інституту може бути частиною проекту з приєднання України до європейських ініціатив «Креативна Європа».

Слід зазначити, що ідея Українського Інституту в такому вигляді, який нині пропонує Міністерство культури, знайшла як прихильників, так і тих, хто піддає її нищівній критиці. Дехто називає цю ідею утопічною і нездійсненною, що цілком логічно, адже планується підпорядкування Інституту одразу кільком різним міністерствам без зазначення того, хто виконуватиме основну організаційну функцію.

«Майбутній Український Інститут передбачає особливий статус. Це буде міжвідомча установа. За дорученням прем'єр-міністра буде створена міжвідомча координаційна група під моїм головуванням, до якої увійдуть чини, не нижчі за заступника міністра від 7–8 міністерств», – зауважив міністр культури В.Кириленко¹⁵.

Звісно, цілком природно, що окрім Мінкультури фундаторами, ідейними натхненниками та відповідальними за діяльність Інституту будуть ще й МЗС України та Міносвіти України, ймовірно, й Міністерство інформаційної політики України. Але, на нашу думку, така кількість міністерств, про яку говорить міністр культури України, свідчить про те, що Мінкультури намагається перекласти відповідальність за важливий напрям культурної дипломатії на когось іншого.

Як зазначає Д.Дроздовський, міжвідомча діяльність навколо Українського інституту має бути ефективною і цілеспрямованою, а участь стількох міністерств не повинна завершитися примноженням бюрократичного абсурду з підписанням різних паперів, коли один документ місяцями лежить у якомусь кабінеті, а потім місяцями погоджується і перепогоджується в інших міністерствах. Важливо розуміти, що сформований Український інститут має бути стратегічною платформою для реалізації зовнішньої гуманітарної політики. Незалежно від керівників міністерств чи президента, ця програма повинна функціонувати так, як вона функціонує у Польщі, Чехії, Франції чи Великій Британії¹⁶.

До прикладу, у Польщі, за зразком якої планується створення відповідної інституції в Україні (адже Інститут Шевченка дуже нагадує Інститут Міцкевича, а Український Інститут – Польський Інститут), функціонують дві зовсім різні інституції, очевидно, з різним підпорядкуванням, а, значить, і фінансуванням. Інститут Адама Міцкевича підпорядкований Міністерству культури, а Поль-

ські Інститути – Міністерству закордонних справ Республіки Польща.

Здавалося б, успішна в плані використання інструментів «м'якої сили» Польща варта того, аби бути прикладом для наслідування. Однак, як зауважує колишній директор Польського Інституту в Києві та Нью-Йорку Є.Онух, у Польщі є страшена проблема міжвідомчої підпорядкованості, коли кожне відомство має свої цілі, і загальну політику культурної дипломатії важко координувати¹⁷.

Тим не менше, головним координаційним органом, що займається виробленням стратегії культурної та публічної дипломатії Польщі у світі є Рада промоції Польщі, очолювана міністром закордонних справ Польщі. До складу її координаційного комітету входять як представники польських міністерства, в тому числі з питань інфраструктури та економіки, так і аналітики фахових інституцій в галузі промоції культури і бренду країни. Проте варто зазначити, що ще до початку діяльності Інституту Міцкевича у Польщі працювали дієві культурні інституції, котрі перебирали на себе частку міністерських повноважень¹⁸.

Звісно, досить важливо мати інституційну базу, що дасть змогу розпочати діяльність Українського Інституту. Вважаємо, що своєрідним стартовим майданчиком можуть слугувати вже згадані культурно-інформаційні центри при дипломатичних установах України в державах перебування, проте лише після ґрунтового переформатування як їхньої структури, так і діяльності. Цілком можна погодитись з думкою Єжи Онуха: «... Боюсь, що створять Український Інститут зі штатом, а потім почнуть думати про проекти. Хоча краще створити щось на кшталт проекту в процесі, котрий легко коригувати. Треба починати з пілотного проекту, а вже потім створювати бренд»¹⁹.

Не слід забувати і про численну українську діаспору, яку слід розглядати як потенційно вагому допомогу у справі розбудови Українського Інституту на перспективу. Адже це та закордонна громадськість, яка, знаючи особливості іноземної держави свого проживання, може буди добрим «агентом впливу» України за кордоном. Окрім того, діаспора добре обізнана зі специфічними рисами української культури, менталітету і суспільно-політичними потребами, тож їм будуть зрозумілими завдання, які мають виконувати інституції публічної дипломатії Української держави.

Україні варто розпочинати культурну дипломатію як всередині країни, так і назовні, і стартувати

треба з пілотного проекту, який в процесі реалізації укомплектує штатну модель Інституту. Важливим завданням є дотримання чіткої стратегії діяльності, адже заміна міністра не повинна впливати на результативність – має панувати довгострокова свідомо політика, а не ситуативний підхід²⁰.

Український інститут може стати своєрідним інтелектуальним підґрунтям для подальшого нарощування нашою державою свого «м'якого» потенціалу і свідченням того, що Україна експортує свій культурний продукт, творячи таким чином позитивний імідж держави у міжнародному середовищі. Однак передусім необхідно сформулювати вищерайоноване законодавче підґрунтя, узгодити фінансову складову діяльності Інституту, розробити довгострокову стратегію діяльності і окреслити коло відповідальних інституцій, установ, організацій або й осіб.

З іншого боку, не менш ініціативним у даному напрямі виявилось і Міністерство закордонних справ України.

Так, 2 червня 2015 року в Дипломатичній академії МЗС України відбувся Перший форум культурної дипломатії України. МЗС ініціювало проведення такого заходу з метою створення платформи для взаємодії всіх зацікавлених сторін для просування українського культурного продукту у світі та інтеграції України у світовий культурний простір. До кола питань, які обговорювались під час дискусії, входили, зокрема, проблематика розвитку культурної дипломатії в Україні, поширення культурного продукту України у світі, створення Українського інституту, об'єднання зусиль партнерів задля пошуку ресурсів на реалізацію системних ініціатив культурної дипломатії²¹.

Позитивним зрушенням є те, що 10–12 листопада 2015 року в Центрі підвищення кваліфікації працівників дипломатичної служби відбувся тематичний семінар підвищення кваліфікації працівників МЗС України з питань культурної дипломатії²².

Окрім того, МЗС України завершує створення Управління публічної дипломатії. Принципи роботи нового управління будуть дуже прості: активна взаємодія з іншими органами влади та недержавним сектором; фокус на проектній діяльності з помітними результатами; більше свободи – більше відповідальності для співробітників²³.

За словами Д.Кулеби, публічна дипломатія в МЗС об'єднає і створить синергію трьох напрямів роботи: іміджеві програми (конференції, круглі столи, публічні акції, взаємодія з експертами та

громадянським суспільством у цілому), культурна дипломатія (реформа системи культурного представництва України за кордоном, реалізація українських культурних проектів за кордоном, сприяння залученню найкращих зарубіжних культурних практик до України), а також зв'язки з медіа (проактивна робота з медіа, управління системою дипломатії в соціальних мережах, управління блогами МЗС, виготовлення контенту та реалізація онлайн-кампаній)²⁴.

Щодо третього напрямку, то наразі у соціальній мережі «Facebook» створено сторінку під назвою «Культурна дипломатія України від МЗС / Ukraine's Cultural Diplomacy by MFA»²⁵, де висвітлюється діяльність Управління публічної дипломатії у сфері культурної дипломатії. Одним із яскравих заходів, зокрема, стала презентація у вересні 2015 року «Клубу культурної дипломатії при МЗС України («MFA DipCult Club»)), який слугуватиме платформою для регулярної комунікації між працівниками МЗС, задіяними у сфері культурної дипломатії, аташе з питань культури посольств іноземних держав, акредитованих в Україні, представниками українського мистецького середовища, націлених на експорт українського культурного продукту та реалізацію спільних міжнародних проектів, а також представниками зарубіжних культурних центрів. Мета такого форуму – ефективний нетворкінг гравців сфери культури та стимулювання реалізації колабораціоністських культурних проектів²⁶.

Ще один безперечно вагомий крок у контексті публічної дипломатії України під егідою МЗС – це презентація наприкінці листопада – на початку грудня 2015 року онлайн-кампанії на базі сайту « («Моя Україна – це») з популяризації нашої країни за кордоном під девізом «Міжнародний імідж України у наших з вами руках!». Сайт www.myukraineis.org є результатом співробітництва Міністерства закордонних справ, Міністерства інформаційної політики та організації «StratCom.UA». Сайт – це платформа для інформування іноземців про сучасну Україну та її історію. #MyUkraineIs є хештегом кампанії. Але особливість

сайту в тому, що з моменту запуску він перетворюється на платформу з контентом, який генерують самі користувачі. Кожен бажаючий українець або іноземець може пропонувати свої факти про Україну та відомих українців у режимі онлайн у розділі «Add your story». В основі проекту покладено ідею звільнення від існуючих кліше та стереотипів про Україну²⁷.

Насправді Міністерство закордонних справ підійшло до створення як Управління публічної дипломатії, так і іміджевого сайту «MyUkraineIs» досить творчо, із застосуванням сучасних інформаційних технологій з метою зробити його якомога інтерактивнішим та цікавішим для пересічного користувача.

Висновки. Підсумовуючи вищезазначене, варто зауважити, що перед політичним керівництвом України, науковою громадою та громадянським суспільством, яке формується, стоїть завдання подальшого урізноманітнення шляхів, методів і засобів якомога повнішого використання всього арсеналу інструментарію концепту «м'якої сили», а саме – публічної та культурної дипломатії. Їх успіх залежатиме саме від синергії державного та приватного сектору, від влади та громадськості, від урядових та неурядових організацій.

В Україні сьогодні склалися такі внутрішньо-та зовнішньополітичні умови, коли нехтування можливістю і потребою заявити про себе на міжнародній арені чіткою, довгостроковою, стратегічно виваженою політикою публічної дипломатії об'єктивно провадить до розмивання позитивного міжнародного іміджу України у світі через заповнення інформаційних прогалів великою кількістю міфів та стереотипів.

Саме тому необхідно використати весь доступний інтелектуальний та інституційний ресурс задля збалансованої політики в цій сфері, з метою виключення варіанту дублювання функцій та перекладання відповідальності з одного міністерства чи відомства на інше, а також протистояння опонентам, які намагаються формувати негативний образ України у світі.

ПОСИЛАННЯ:

- ¹ Кулеба Д. Публічна дипломатія – нова зброя України в умовах гібридної війни / Європейська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/09/23/7038633/>.
- ² Ціватий В. Публічна дипломатія: традиції, тренди та виклики (досвід і пріоритети для України) / Зовнішні справи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaforeignaffairs.com.ua/ekspertna-dumka/view/article/publiczna-diplomatija-tradiciji-trendi-ta-vikliki-dosv/>.
- ³ Там само.
- ⁴ Ошитко О. Сучасні тенденції міжкультурного співробітництва в Європі / Віче [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/2519/>.
- ⁵ Валевський О. Порядок денний державної культурної політики в умовах зовнішньої агресії. Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1872/>.
- ⁶ Культура 2025. Платформа стратегічних ініціатив [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://culture2025.org.ua/>.
- ⁷ Верховна Рада України восьмого скликання. Угода про коаліцію депутатський фракцій «Європейська Україна» / Верховна Рада України. Офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/n0001001-15>.
- ⁸ Указ Президента України «Про культурно-інформаційний центр у складі закордонної дипломатичної установи України» / Верховна Рада України. Офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/142/2006>.
- ⁹ Розумна О. Оптимізація посилення культурної присутності України в Європі. Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1522/>.
- ¹⁰ Там само.
- ¹¹ Розумна О. Перспективи приєднання України до платформи «Креативна Європа» Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1863/>.
- ¹² Україна приєднується до програми ЄС «Креативна Європа» / Газета «День» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/uk/news/181115-ukrayina-pryyednayetsya-do-programy-yes-kreatyvna-yevropa>.
- ¹³ Розумна О. Перспективи приєднання України до платформи «Креативна Європа» Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1863/>.
- ¹⁴ Кулеба Д. Публічна дипломатія – нова зброя України в умовах гібридної війни / Європейська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/09/23/7038633/>.
- ¹⁵ Дроздовський Д. Український Інститут: місія здійсненна / Дзеркало тижня [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/CULTURE/ukrayinskiy-institut-misiya-zdiysnenna_.html.
- ¹⁶ Там само.
- ¹⁷ Пересунько Т. Єжи Онух: «Культурна дипломатія – це продаж іміджу країни засобами культури» / LB.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://culture.lb.ua/news/2015/11/25/321735_iezhi_onuh_kulturna_diplomatiya_tse.html/.
- ¹⁸ Пересунько Т. Інститут Тараса Шевченка: культурний ресурс національної безпеки / Громадський простір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prostir.ua/?blogs=instytut-tarasa-shevchenka-kulturnyj-resurs-natsionalnoji-bezpeky>.
- ¹⁹ Пересунько Т. Єжи Онух: «Культурна дипломатія – це продаж іміджу країни засобами культури» / LB.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://culture.lb.ua/news/2015/11/25/321735_iezhi_onuh_kulturna_diplomatiya_tse.html/.
- ²⁰ Там само.
- ²¹ Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua>.
- ²² Там само.
- ²³ Кулеба Д. Публічна дипломатія – нова зброя України в умовах гібридної війни / Європейська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/09/23/7038633/>.
- ²⁴ Там само.
- ²⁵ Культурна дипломатія України від МЗС / Facebook [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/CulturalDiplomacyUkraine/?fref=ts>.
- ²⁶ Клуб культурної дипломатії при МЗС України (MFA DipCult Club) // Зовнішні справи. – №9. – 2015.
- ²⁷ Моя Україна – це [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.myukraineis.org.

Protsyuk M.V. Public and cultural diplomacy as tool of the “soft power” of Ukraine: adapted models, real steps and strategic priorities / Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

The article deals with the implementation of the concept of «soft power» in the form of such its instruments as public diplomacy and cultural diplomacy in Ukraine’s foreign policy nowadays. Author also reveals the process of formation the new institutional structures (at the Ministry of Foreign Affairs and Ministry of Culture of Ukraine) responsible for public and cultural diplomacy, which is especially important in terms of external aggression and negative propaganda against Ukraine on the international arena.

Keywords: public diplomacy, cultural diplomacy, “soft power” of Ukraine, foreign policy Of Ukraine, “soft power” strategy of Ukraine.

Процюк М.В. Публичная и культурная дипломатия как средство «мягкой силы» Украины: заимствованные модели, реальные шаги и стратегические приоритеты / Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича

В статье исследуется воплощение концепции «мягкой силы» в виде таких ее инструментов, как публичная дипломатия и культурная дипломатия, во внешней политике Украины на современном этапе. Освещается также процесс формирования новых институционных структур, подчиненных Министерству иностранных дел и Министерству культуры Украины, которые будут отвечать за публичную и культурную дипломатию, что особенно важно в условиях внешней агрессии и негативной пропаганды в адрес Украины на международной арене.

Ключевые слова: публичная дипломатия, культурная дипломатия, «мягкая сила» Украины, внешняя политика Украины, стратегия «мягкой силы» Украины.

Стаття надійшла до редакції: 20.12.2015

Рекомендовано до друку: 20.01.2016